

24

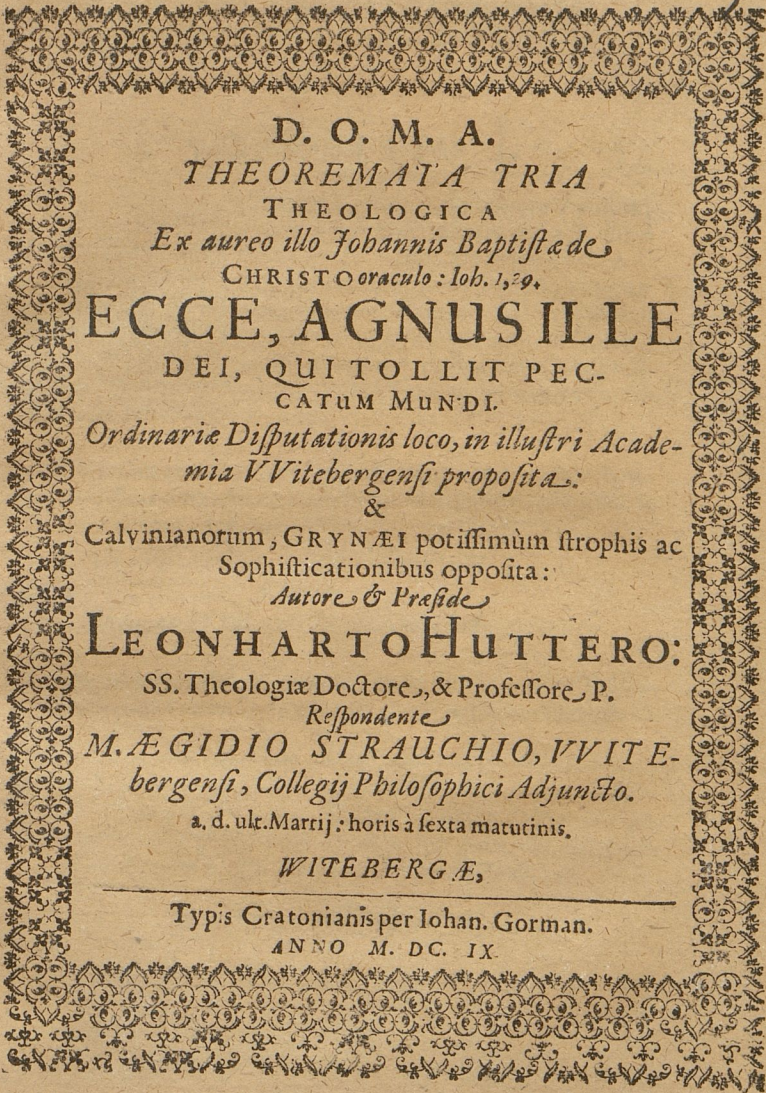

Tom: LXXVI. Miscell:

~~G.H. 18.~~ EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.

VITEBERG.
17-18.

SIGNAT. 61515CCCXIII.

D. O. M. A.
THEOREMATA TRIA
THEOLOGICA
Ex aureo illo Johannis Baptista de
CHRISTO oraculo: Ioh. 1. 29.

ECCE, AGNUS ILLE
DEI, QUI TOLLIT PEC-
CATUM MUNDI.

Ordinarie Disputationis loco, in illustri Acade-
mia VVitebergensi proposita.
&

Calvinianorum, GRYNÆI potissimum strophis ac
Sophisticationibus opposita:

Autore & Praside

LEONHARTO HUTTERO:

SS. Theologiae Doctore, & Professore, P.
Respondente

M. ÆGIDIO STRAUCHIO, VVITE-
bergensi, Collegij Philosophici Adjuncto.

a. d. ult. Martij: horis à sexta matutinis.

WITEBERGÆ,

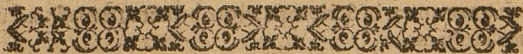
Typis Cratonianis per Iohan. Gorman.
ANNO M. DC. IX

D. O. M. A.
THEORAMA TRM
ECCE AGNUS DEI

LEONHARTO UT FRG
WYBER GAN

Σὺν Θεῷ

PROPOSITIO I.

UM secundum authenticam Apostoli, Rom. 12, 11. *Tempori sit serviendum*: rectissime fecerimus, si, posthabitis Quæstionibus alijs, eam sub disquisitionem vocemus materiam, quæ presenti serviat tempori: & tùm CHRISTI Servatoris nostri officium, tùm Redemtionis nostræ negotium, accuratiùs contemplan- dum, ob oculos consti- tuat.

II.

Cæterùm ex universa Scriptura Sacra, ceu gemma quædam splendidissima elucet, Oraculum illud *deus mundus* Johannis Baptista, de CHRISTO editum, Joh. 1, 29:

Ἰδὲ ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἰρῶν τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου

Ecce, agnus ille Dei, qui tollit peccatum mundi.

III.

Dignum profectò, cujus non singulas tantùm voces: sed sin- gularum etiam vocum singulos quasi apices pressius evolvamus.

IV.

Idque propter insignem *in dodecimo*, quâ Joh. Jacob. Grynæus, part. 3. Voluminis primi Theorematum Theologicorum, pag. 28. & seqq. oraculo huic nebulas offundere: alienum sensum affinge- re: omne denique Solatium, quod inde perturbatis conscientijs po- terat esse reliquum, in absynthium convertere studuit.

I. BASIS AUREA.

v.

Exorsus est Baptista suum de CHRISTO oraculum, à particula

A 2

ECCE;

ECCĒ; quæ geminam in Scripturis vim obtinet: *Demonstrandi unam;
Excitandi alteram.*

VI.

Utrumque nimirum pensi habuit: tùm, ut digito indice mō-
straret eum præsentem, quem tam diu multumque, tot tantisque
precibus, gemitibus, suspirijs, fideles quique Veteris Testamenti
venturum prætolati fuerant: tùm ut animos Auditorum attentio-
res redderet, alacrioresque ad amplexandum Meissæ jam præsentis
officium, quod cum æterna ipsorum salute conjunctum esset futu-
rum.

VII.

Tom. I operum
pag. 61.

Brevi admodum tempore, Prophetæ simul & apostolus, Baptista effectus
est. Quem enim venturum prædicabat, hunc jam monstrat præsentem: propte-
rea Prophetarum mensuram excessit: uti Salvator de ipso prædixerat:
Math. 11, 9, & 10, Cyril. lib. 2, in Joh. cap. 1.

VIII.

Quare (uti idem Cyrillus scite infert) non jam dicit: *Præparare viam*
ejus, ut prius: sed cum præsens oculis cerneretur is, propter quem præparatio fa-
cienda erat: non illo modo prædicandum: sed planius explanandum erat, quis
ipse præsens esset, & quamobrem à Cælo ad nos descenderit: *Eccæ igitur, inquit,
Agnus ille Dei, &c.*

IX.

AGNUM vocat Christum tùm *analogicè*, tùm *materialiter*.

X.

Analogicè: Primùm ratione Sacrificiorum Veteris Testamen-
ti, quæ tùm adhuc in usu erant: non alijs modò animalibus; Sed &
agnis potissimùm in Sacrificiorum materiam venientibus. Num. 28,
3, & seqq.

XI.

Deinde verò respectu anniversarij & solennis illius epuli, quo
singulis annis semel in solennitate Paschali agnus per singulas dō-
mos sive familias mactabatur: in recordationem miraculose libe-
rationis ex Ægypto, Exod. 12, 3, & seqq.

XII.

Materialiter: quatenus Christus reverà erat Agnus ILLE, nimirum
quem tùm Sacrificia illa Veteris Testamenti: tùm præcipuè a-
gnus ille Paschalis præfiguraverat.

Nec

XIII.

Neque enim sacrificia illa vim expiandi peccata ex se obtinebant: sed tantum typicè, quatenus figuram ac typum gerebant illius victimæ sive agni, qui in plenitudine temporis pro peccatis totius mundi esset immolandus.

XIV.

Cujus rei integrum quasi commentarium suppeditat Epistola ad Hebræos cap. 9, 6. & seqq. *Hic ita ordinatis in prius quidem Tabernaculum quoties (tempore) ingrediebantur Sacerdotes, sacrificia offerentes: In secundum autem semel quotannis solus Pontifex, non sine sanguine, quem offerre pro seipso, & pro populi ignorantis. Hoc declarante Spiritu Sancto, nondum patet, etiam fuisse viam & Sacrarium, priore Tabernaculo adhuc consistente: Quod erat exemplar pro tempore illo presenti, quo dona sacrificiaq; offerbantur, quæ non poterant in Conscientia sanctificare offerentem. Adveniens autem CHRISTVS Pontifex futurorum bonorum, per majus & perfectius Tabernaculum, non manu factum, neque ejusdem cum illo structura: neque per sanguinem vitulorum aut vitulorum, sed per proprium sanguinem ingressus est semel in Sancta, æternâ redemptione repertâ.*

XV.

Est ergo CHRISTUS Servator, Agnus ille immaculatus, de quo in Vetere Testamento jam olim Propheta: *tantum ovis ad mactationem ductus est, & sicut agnus coram tonsore suo obmutuit: Jel. 53, 7.* In novo autem Apostolus, 1. Cor. 5, 7. *Pascha nostrum pro nobis immolatum, est CHRISTVS;* & Petrus 1. c. 1, 19. *Christus est agnus immaculatus & insonant amittatus, cujus pretioso sanguine redempti sumus.*

XVI.

Nominat verò Johannes CHRISTUM non nudè aut simpliciter agnum: sed AGNUM DEI, ad differentiam agnorum Leviticorum & brutorum: 1. quia ab ipso met Deo, non ab hominibus, hæc victima erat destinata: secundum illud Apostoli, Rom. 3, 25. *DEVS proposuit CHRISTVM IESVM propitiatorium in sanguine ipsius.*

XVII.

2. Quia Agnus iste Dei, est plena, sufficiens, perfecta, omnibusq; numeris absoluta illa hostia, quæ semel pro peccatis totius mundi erat offerenda & immolanda, Heb. 9, 28.

XVIII.

Hoc ergo agno DEI actu jam exhibito, & mactato, haud minus absurdi & ridiculi sunt Romanenses, quod quotidianam Christi immolationem in Missa fieri nugantur: quam si hodieque agnorum & vitulorum Leviticam mactationem, oblationemque urgerent.

XIX.

Est enim Agnus iste DEI, Agnus Novi Testamenti, imò vera illa Novi Testamenti substantia: quæ quia *perfectissima*; repetitionem crebram oblationis non admittit; Heb. 9, 25. quia *unica*: utriusque Vetus illud Testamentum à Novo, non qualitatibus tantum, sed ipsâ substantiâ segregat & discernit.

XX.

Sed pergit præco noster, & de Agno isto DEI affirmat, quòd TOLLAT PECCATUM: utroque vocabulo magnum quid innuens.

XXI.

Nam, uti rectè Chrysoſtomus etiam observavit, *non dixit Iohannes, Qui tollet, aut, qui tulit: sed qui tollit peccatum mundi*: sic perpetuum notans actum, temporis tum præteriti, tum præsentis: tum futuri.

XXII.

Præteriti: Siquidem Christus est *agnus occisus ab origine Mundi*: Apocal. 13, 8. Heb. 13, 8. ita ut non Sacrificiorum Leviticorum virtute propria: sed typica: hoc est, *fideli intuitu Messix ventari, agni illius immaculati, sub plenitudinem temporis demum actu ipso immolandi, omnes fideles Veteris Testamenti sint salvati.*

XXIII.

Tulit hanc definitionem Petrus ipse in Concilio Hierosolymitano, Actor. 15, 11. *Credimus nos per gratiam Domini nostri IESU CHRISTI salvari, sicut & illos, qui Legis jugum portare non potuerunt.*

XXIV.

Præsentis: Siquidem Christus Iesus est *Heri & HODIE, idem in seculis*: Heb. 13, 8.

XXV.

Futuri: Neque enim Chrysoſtomo rursus interprete *cum passus est Christus, cum saltè nostra abstulit peccata: sed ex illo hæcenus tollit. Non semper crucifigitur: Vnum namq, pro peccatis nostris tulit Sacrificium: sed semper per illud nos purgat.*

Id quod

XXVI.

Id quod innuit Epistola ad Hebræos 9, 12. *ÆTERNAM Redemtionem per Christum acquisitam esse*, asserens.

XXVII.

Alterum vocabulum est, *PECCATUM*. Singulari nimirum, non plurali numero usus Baptista: sic innuens, universam peccati molem, quanta quanta, qualis qualis illa sit, Agnum istum suis humeris, pro ineffabili suo robore ac fortitudine gestare: nec gestare modò, sed & penitus eam auferre, inque profundum maris abjicere: Mich. 7, 19.

XXVIII.

Consonant Scripturæ testimonia alia quàm plurima: 1. Joh. 1, 7. *Sanguis JESU CHRISTI Filij DEI emundat nos ab OMNI peccato*. Tit. 2, 14. *Christus nos redemit ab OMNI iniquitate*. 1. Joh. 2, 2. *Christus est propitiatio pro peccatis TOTIUS mundi*, &c.

XXIX.

Quin in specie Scriptura peccatorum actualium disertè meminit: ut cum 1. Cor. 6, 9. & 10. Apostolus benè longum texuisset Catalogum peccatorum actualium, scortationis, idololatriæ, adulterij, avaritiæ, ebrietatis, maledicentiæ &c. quæ hominem regni Cœlestis exortem faciant, tandem versu 11. disertè subjicit: *Atque hæc eratis quondam, sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed justificati estis*, P. R. N. O. M. E. N. D. O. M. I. N. I. J. E. S. U., &c.

XXX.

Quo pertinet etiam illud *πολυρhythμος*, & Joh. 2, 2. *Filioli hæc scribo vobis, ne peccetis: Et si quis peccaverit (en tibi actualia peccata) advocatum habemus apud Patrem JESUM CHRISTUM, Qui est propitiatio pro peccatis nostris non nostris, tantum, sed & pro peccatis totius mundi*.

XXXI.

Hinc epistola ad Hebræos *αὐτοῦ* notat peccata actualia: *Sanguis iniquiens CHRISTI purgat nos ab OPERIBUS mortuis*, cap. 9, 14.

XXXII.

Nihil ergò sub complexum peccati venire potest, quod non Baptista sensu collectivo, per singulare (*PECCATUM*) perstrinxerit, quocunque veniat nomine, & vel peccati rationem directè habeat, vel saltem ex peccato emanare queat: qualia sunt: Reatus peccati: Iar Dei; maledictio legis, stipendium peccati, mors nimirum æterna sive Condemnatio.

Hæc

XXIII.

Hæc enim omnia, non hominum iudicio : non sacerdotis imprecatione : non imputatione ficta aut imaginaria : sed voluntate Patris Cœlestis, & quidem realiter (non tamen subjectivè) Agnoscuntur isti sunt imposita.

XXXIV.

Deus enim in ipso posuit iniquitatem OMNIVM nostrum. *Jes. 53, 6. adferendum languores nostros, & portandum dolores nostros : vers. 4. ita ut qui peccatum non noverat, translaticivè sive imputativè, verè tamen ac realiter, pro nobis peccatum, vel quod idem est, hostia pro peccato factus sit, 2. Cor. 5, 21.*

XXXV.

Et hinc jam emergit verus ac genuinus sensus, verbi Tollendi sive *agendi* : quod interprete Petro primum idem sonat, ac *Partare* : 1. *Per. 2, 24.* & responderet Hebræo *כִּדְּו* *Jes. 53, 4.* Deinde verò *aufere* di sensum obtinet ; secundum illud 2. *Sam. 12, 13. Deus abstulit*, sive è medio sustulit peccatum : & responderet Hebræo *נִשְׁלַח* : quod est intergum rejicere : ita ut Agnus iste Dei, plenissima peccatorum expiatione & propitiatione facta, à conspectu Dei patris, imò sui ipsius ea amoverit, in tergum quasi suum rejecta singula ac universa, juxta illud Ezechiae : *Ecce, in pace amaritudo mea amarissima : tu autem erquisti animam meam, ut non periret, projecisti post tergum tuum omnia peccata mea : Jes. 38, 17.*

XXXVI.

Faceat proinde impia vox Scholasticorum, Monachorum, imò ipsius Sanctissimi (si Dijs placet) Concilij Tridentini, contententis, CHRISTUM originale duntaxat peccatum expiasset, actualia verò nostris satisfactionibus diluenda esse.

XXXVII.

Quam impietatem redarguit potentissimè illud, quòd Baptista afferit, Agnum istum Dei tollere peccata MUNDI : sic disertè innuens, Sacrificium sive meritum Agni istius, ejusdemq; vim & pretium, citra ullum aut personarum, aut populorum, aut peccatorum discrimen & respectum, esse UNIVERSALE, hoc est, ad singula & universa peccata, tam actualia, quàm originale : ad omnes item omnino homines, tam impios quàm pios, tam reprobos quàm Electos, ratione meriti se extendere,

Illustre

Illustre hoc oraculum Johannis trium Theorematum Theologicorum ventilandorum ansam & occasionem subministrat.

THEOREMA I.

Vetus & Novum Testamentum non Qualitatibus tantum sive accidentibus: sed ipsâ substantiâ differunt.

I.

Contendit Gens Sacramentaria, distinctionem Testamentorum Dei in Vetus & Novum, non esse Generis in species, verum duntaxat subjecti in accidentia: ac proindè duo hæc Testamenta non ipsâ substantiâ: sed qualitatibus duntaxat, sive revelationis modo differre. Pet. Martyr, part. 1. Locor. Loco XVI. §. 2.

II.

Afferentis hujus finem constituunt istum, ut nimirum obtineant: *Vnam eandemq; esse Sacramentorum utriusque Testamenti rem sive substantiam.*

III.

Hinc Grynæus vol. 2. Disputationum Theol. pag. 125. ex tripode Calviniana, hunc infert Aphorismum: *Signis Sacramentalibus Dei consilio mutatis, res eadem mansit.*

IV.

Subjicit & hanc dicitur: *Si unus idemq; crucifixus Christus, Res est utriusque Testamenti Sacramentis representata: cum sequitur, abolitis Veterum Sacramentis eandem rem mansisse. Verum est quod antecedit, ut solidissime evincit Paulus, quando Patribus nostris, & nobis Patrum Sacramenta tribuens, ostendit communem utriusque esse Asperisionem Sanguinis Christi, alimoniam spiritualem, cordis circumcisonem: & ut numero dicam, Christum. Verum igitur est & quod sequitur. Colligimus itaque, & Patres spiritualiter manducasse Christi Iesu Corpus, & bibisse illius Sanguinem.*

V.

Hinc Sophista falsè ridet nostratum Theologorum quendam, quem ipse Philonidem appellat: *Superest, inquit, ut ejusdem Philonidis aliam ^{res qvovio} audiamus, Lesbia regula nomine indignam: De unoquoque Sacramento ex sua tantum natura, non ex generali de Sacramentis ratione judicandum est. Scilicet, quia illi Dialectici homines sunt, Generis, id est,*

B

anima-

Verùm universam hanc structuram everrit oraculum Johanni-
niticum: *Ece Agnus ILLE DEI, qui tollit peccata mundi.*

VII.

Neque enim illud tam notat beneficia illa Spiritualia, quæ ex
immolatione Agni hujus, æquè ad Patres Veteris Fœderis re-
dundarunt, ac ad fideles Novi Testamēti redundare possunt: quàm
ipsam substantiam Agni hujus,

VIII.

Certè quoad beneficia illa Spiritualia, Remissionem peccato-
rum, Justificationem, donationem Spiritus Sancti, salutem æter-
nam: universam denique vim atque efficaciam passionis Christi,
facile & ultrò subscribimus Calvinianis, hoc pacto non ipsa sub-
stantiâ, sed administrationis tantum modo duo hæc Testamenta
differre.

IX.

Hoc enim sibi vult illud Epistolæ ad Hebræos cap. 13, 8. *JESUS
CHRISTUS est heri & hodie: & idem in secula:* & illud Apocal. 13, 8.
Agnus occisus est ab origine mundi: scilicet ratione efficaciam meriti Chri-
sti, quæ non minus Patribus olim profuit, quàm nunc nobis pro-
dest. Act. 15, 11.

X.

Neque vel Naturæ ordo, vel temporum intervalla, remorari
potuerunt efficaciam Gratia, quæ ex intentione Dei sine ullius tem-
poris respectu, imo extra tempus, jam inde ab origine mudi, omni-
bus omninò hominibus obtingere debebat.

XI.

Ceterum si de ipsâ substantiâ Agni hujus, ratione cujus Agnus
ILLE dicitur, sit Quæstio: luculentum planè inter utramque Testa-
mentum emergit discrimen.

XII.

Dicitur autem, ut supra etiam annotatum, Agnus iste, Agnus
ILLE, ratione realis exhibitionis, quæ facta est, in Carne Christi, cu-
jus carnis umbram tantum ac typum gesserunt Agni Veteris Testa-
menti.

XIII.

Caro ergò hæc Agni, quippe Novi Testamenti propria, consti-
tuit veram ejus substantiam: quæ cum caruerint patres Veteris Te-
stamenti, utique absonum, imò manifestè falsum fuerit: Patres in
suis Sacramentis eandem substantiam Novi Testamenti percepisse:
uti Sacramentarij nugantur.

Fab.

XIV.

Falsum itidem & absurdum Testamentum Novum à Veteri, non substantiâ, sed tantum qualitatibus sive administrationis modo differre: re autem ipsâ ac substantiâ convenire, uti ijdem fabulantur.

XV.

Suffragatur nostræ sententiæ uniuersa Scriptura sacra: cum primis verò Epistola ad Hebræos, cap. 8, 5, asserens Sacerdotes, Leviticos tantum *exemplari & umbra rerū celestium deservisse.*

XVI.

Quod si igitur Vetus Testamentum umbram duntaxat & exemplar rerum futurarum habuit: *consequitur: Novum Testamentum ipsam substantiam, rerumq; adumbratarum absolutam continere imaginem ac veritatem sive substantiam.*

XVII.

Hoc ipsum sibi vult idem autor Epistolæ ad Hebræos, cap. 10, 1. *Lex inquit, umbram habuit futurorum bonorum: non ipsam rerum imaginem.*

XVIII.

Et Apostolus Coloss. 2. 17. præcipiens fidelibus Novi Testamenti, observationem Sabbati, festorum, discriminis ciborum, aliarumq; Cereemoniarum Leviticarum, idè non esse imponendam: *Qui fuerint umbræ rerum futurarum: CORPVS autem sit in CHR ISTO: scilicet jam exhibitio.*

XIX.

Sed quærat fortassè aliquis, Anne ergò Patres Veteris Testamenti, suis Sacrificijs præsentem CHRISTUM non habuerunt? Respondeo: Imò verò habuerunt, sed non incarnatum: Verum duntaxat, aliquandò sub plenitudine temporis incarnandum, qui tum quoque efficaciter per Sacrificia illa operabatur: hoc est, fidelibus applicabat beneficia meriti sui, quod ipse aliquando per carnem in ara crucis esset ipso actu perfecturus.

XX.

Jam verò postquam incarnatus est, & secundum carnem confedit ad dextram infinitæ virtutis ac Majestatis divinæ: utique tam absolum fuerit, ipsum Carne & Sanguine abesse à Sacramentis Novi Testamenti, quam absolum esse ac videri potest, si quis vel in Novo Testamento, typos, figuras, & umbras amplius Corporis Christi querere: vel Corpus jam actu exhibitum, Figuram aut Typum nominare velit,

XXI.

Accedit, quòd Sacramentariorum opinio seipsam evertit: imò illud ipsum, quod negare præsumit, manifestè astruit.

XXII.

Quid est enim in fœdere divinæ Gratiæ! per substantiam uno, geminam statuere religionis dispensationem: quàm in hæreditatis cælestis negotio, quod est unum utique per substantiam omnibus temporibus, atque apud omnes homines, dispositionem testamentariam geminam constituere?

XXIII.

Nam quemadmodum dispositio ea, qua de bonis ipsæ ad hæredes perventuris jure naturæ, cavetur tamen à testatore, quo modo, quo ordine, quo discrimine per voluntatem testantis venire debeant: ita dispensatio ea rectissimè Testamentum appellatur, quâ Deus sub hæreditatis cælestis causa & negotio eodem, pro diversitate populorum & temporum, Religionis & cultus modum alium atque alium, pro divinæ sapientiæ consilio instituit.

XXIV.

Et quemadmodum absurdus foret, qui testamentariam constitutionem non nisi unam esse posse pugnaret, in adeunda & hereditanda hæreditate eadem: ita nihilò rectius sapit, qui propter fœdus & causam salutis eandem, diversitatem divini Testamenti, quoad substantiam, locum habere non posse, colligit.

XXV.

Porrò si ex hypothese Calvinianorum, una eademque Utriusque Testamenti est substantia: Consequens fuerit, non duo distincta, sed Unum numero Testamentum, jam indè ab origine Ecclesiæ ad hunc usque diem fuisse, futurumque ad finem usque seculi: id quod manifestè absurdum & Scripturis contrarium.

XXVI.

Sed non abhorrent ab absurditate ista nonnulli ex Calvinianis, qui Testamenti rationem ad doctrinam salutis, & promissionem Gratiæ, in Christo factam generi humano, disertè referunt: ac exindè haud obscure colligunt, quemadmodum una est, atque eadem doctrina salutis: una ante & post Christum natum, Sæctorum Ecclesia: una ad cælos via: una salvandorum omnium religio: unus Christus: ita unum perpetuum atque invariabile esse Fœdus si-

ve Te-

ve Testamentum Dei : illud nimirum, quod Gen. 17, 7. cum Abrahamo Deus pepigerit : *Ero Deus tuus & seminis tui post te.*

XXVII.

Sed Sophistica sunt omnia. Etsi enim res ipsæ, quæ pro palliando illo errore proferuntur, sunt verissimæ : in accommodatione tamen error inest atque falsitas.

XXVIII.

Nam doctrinam salutis, & promissionem gratiæ, in præsentî loco, Testamentum appellari, falsum est.

XXIX.

Deindè, Scriptura sacra non unum, sed duo Testamenta expressè numerat ; Gal. 4, 24. & binarium istum non ex Scriptura tantum elicit ; sed ad mysteria ipsa Religionis nostræ accuratè accomdat. Jerem. 31, 31. Matth. 26, 28. Marc. 14, 24. Luc. 22, 20. 1. Cor. 11, 25. 2. Cor. 3, 6. Hebr. 9, 15. & cap. 7, 22. cap. 8, 6. cap. 12, 24.

XXX.

Tum doctrina salutis diversorum populorum communis est ; Testamenta singula, singulorum sunt propria. Qui ergò una eademq; ratio utriusque esse possit ?

XXXI.

Quid quòd Testamento Veteri antiquatio sive abrogatio obrigit : Hebr. 8, 13 : quæ certè in doctrinam salutis cadere nullo modo potest.

XXXII.

Tandem manifestis absurditatibus Calvinianorum laborat collectio. Si enim in utroque Testamento una est eademq; substantia, quæ absolvitur figuris, typis & umbris, Sequitur parem etiam esse utriusque Testamenti obscuritatem : *ἀσφάλεια*.

XXXIII.

Sic à typis Sacramentorum, ad bona & fructus ipsos eorundè vitiosè nimis & *περὶ λόγους* instituitur collectio.

XXXIV.

Præterea typi respiciunt suos archetypos, umbræ respiciunt sua Corpora. Jam ergò si ex Novo Testamento archetypum, hoc est, corpus ipsum Christi tollas, certè *τύποι* evadent *ἄτυποι*, & umbræ erunt sine corpore : id quod cū insigni *ἀσφάλεια* est conjunctum.

XXXV.

Supereft, ut Grynai & reliquorum Sacramentariorum Achil-

B 3

leam

Itam *ἀποδείξαι* evertamus : quæ sic habet : *Viriusque Testamenti Bona sunt eadem. Iam verò in Veteri Testamento, meriti tantum & beneficiorum Corporis Christi : non verò ipsius Corporis facta sunt communicatio. E. eadem in Novo etiam Testamento obtinet Communicatio.* Grynaeus Theſi 8, & 10. diſputationis de agno Dei tractato.

XXXVI.

Verùm utraque præmiſſarum laborat Apoplexiâ Major enim ſimpliciter admitti non poteſt aut debet, niſi cum luculenta determinatione : ut nimirum concedatur ; Illorum ipſorum Bonorum media & organa *παραφύετα & ἀποκτα*, utrobique eſſe diverſiſſima.

XXXVII.

Minor in eo deficit, quòd rei mediaræ mentionem omittit. Ea verò fuit ſignum Elementare : neque hoc tantum : ſed ſemel etiam Typicum : Caro nempè & Sanguis agni tractati.

XXXVIII.

Proindè ut Typus iſte Veteris Testamenti non fingatur fuiſſe planè *ἀνοδος* ; vel inviti concedant Calviniani neceſſe eſt, Typum illum, omninò in Novo Testamento per Archetypum ipſius Corporis & Sanguinis Chriſti, compleri debuifſe.

XXXIX.

Corrigendus eſt itaque error Adverſariorum in hunc modũ, ut ostendatur, Corpus & Sanguinem Chriſti, non ad claſſem bonorum ipſorum ſpiritualium (quæ ſanè utrobique eadem fuiſſe, jam ſuprà oſtendimus) ſed in cenſum mediõrum, hoc eſt, ipſarum eſſentialium partium Sacramenti ſubſtantiam, in Novo Testamento referendam eſſe : id quod tũm ipſius Sacramenti inſtitutio, tũm utriuſque Testamenti *ἀναλογία* luculenter comprobatur & evincitur.

THEOREMA II.

Filius Dei carnem humanam neque aſſumiturus, neque in ea paſſurus fuiſſet, niſi Homo in peccatum prolapſus eſſet.

I.

Filium Dei ſive *λόγος*, ratione aſſumitæ carnis ſive humanæ naturæ, dici AGNUM, & Agnum quidem nactatum, extra controverſiam eſt poſitum.

Jama

II.

Jam verò cum de Agno isto prædicetur, quòd tollat peccata
Mundi: emergit Quæstio: *an nihilominus Filius Dei factus fuisset Agnus,*
sive verus Homo: si vel maxime peccatum in Mundo non fuisset:

III.

Quæstionem hanc directe respicere causam incarnationis & λόγῳ
Finalem: eamq; non remotam: sed propinquam, imò proximam:
itidem in confesso est.

IV.

Neque tamen de lana caprina pugnatur: vel inanis curiosita-
tis argui potest hoc ζητημα.

V.

Si enim λόγῳ nihilominus assumpturus fuisset carnem nostrã,
si vel maxime Homo non peccasset: utique ἄριστος peccati, non erit
propria & proxima causa incarnationis & λόγῳ.

VI.

Rursus, si falsum est hoc posterius, sequitur causam Finalem
proximam incarnationis & λόγῳ, fuisse ἄριστος peccati: ac proinde λόγῳ
nunquam incarnandum fuisse, si Homo non peccasset.

VII.

De Quæstione hac inter Doctores Scholasticos non conve-
nit: nonnullis in affirmantem; alijs in negantem concedentibus:
alijs assensum in utramque partem suspendentibus.

VIII.

Gabriel statuit probabiliter posse defendi, quòd peccato etiam
non incidente, Christus nihilominus fuisset venturus, ex vi alterius
cujusdam decreti, quo Deus tum id præordinasset, ob alias causas: in
3. d. 2. q. unica. dub. 3.

IX.

Fingit nimirum Christum divino decreto ordinatum fuisse,
non solum ad eum finem, ut redimeret homines à peccato, sed si-
mul ob aliquem alium finem, independentem à peccato, propter
quem, etiam non incidente peccato, advenisset.

X.

Finem istum nonnulli definiunt geminum: Unum *Gloriam Dei:*
alterum, *Exaltationem humane naturæ.*

XI.

Sed jam supra admonui, non quæri hoc loco de causa finali
remota: sed propinqua, imò proxima: neque etiam de fine ὄ: sed
de fine ἄ: uti in Scholis loquuntur.

Quid

XII.

Quid quòd finis est, dependet hac in materia à fine est: ita ut nisi Christus redemisset genus humanum à peccato: neque Gloria illa Dei, quam Scriptura celebrat: neque exaltatio humanæ naturæ locum habuisset: secundum illud Psalmi 110. 7. *De torrente bibet in via, propterea exaltabit caput:* Et Phil. 2. 7 & 8. *Christus exinanivit seipsum, forma servi accepta: factus obediens Patri usque ad mortem crucis:* Quapropter etiam Deus ipsum *καὶ ἐξυψώθη, καὶ ἐχάρησα τὸ αὐτῶν ὄνομα &c.*

XIII.

Sunt alij ex turba Scholasticorum, qui statuunt, si maximè Adam non peccasset, venturum tamen fuisse Christum: sed in carne impassibili & immortalis. Scotus in 3. d. 7. 9. q. 3. d. 19. q. unica. Alexander Alensis p. 3. q. 2. memb. 13. Albertus M. in 3. sent. d. 20. art. 4. Catharinus tractatu de eximia prædestinatione Christi, Rupertus Abbas Tuiciensis, l. 3. de Trin. c. 20. &c.

XIV.

III. Sunt & isti eodem decepti falso principio, opinantes, Finem Incarnationis immediatum fuisse exaltationem humanæ naturæ.

XV.

Fuerunt tamen plures alij, qui negantem tenuerunt ac defenderunt: ut Thomas part. 3. q. 1. art. 3. cuius hæc fuit decisio: *Quamvis aliqui dixerint, quòd etiam si homo non peccasset, Dei filius fuisset incarnatus: verisimilius tamen est contrarium.* Ea enim, que ex sola Dei voluntate veniunt supra omne debitum creature, nobis innotescere non possunt, nisi ex autoritate Scripturæ, per quam nobis divina voluntas declaratur. Unde cum in S. Scriptura ubique incarnationis ratio ob peccatum primi parentis assignetur, convenientius dicitur Incarnationem fuisse in remedium peccati: & quòd si ille non peccasset, Christus non venisset. Quam sententiam sequuntur etiam Bonaventura in 3. d. 1. art. 2. q. 1. Capreolus in 3. d. 1. q. unica. conclus. 1. Cajetanus in locum citatum Thomæ, q. 1. art. 3.

XVI.

IV. Quanquam verò sobrietas & circumspectio istorum laudem jure meretur: reprehensione tamen non caret, quòd pro prioris hæc sententia plerique ipsorum ita disputant, ut sentiant nihilominus contrariam sententiam esse probabilem: Quin ipsorum aliqui utramque sententiam *καὶ ἄλλοι μὲν κἀκεῖ* defendere non dubitent: uti cū primis videre est apud Gabrielem in 3. d. 2. q. unica. art. 3. dub. 3.

XVII.

Quid

Quid quòd ne quidem moderni Jesuwrta in definienda hæc
Quæstione satis sibi constant, ita ut *Gregorius de Valentia* scribere non
dubitaverit, *Rem hunc nondum satis esse compertum*: Tom. 4. *Commen-*
tariorum Theol. in Thomam. disp. 1. q. 1. puncto 7. p. 74. lit. C. Quæ
Pyrrhonica sive Academica disputandi ratio tandem effecit, ut ve-
ram causam Finale[m] Incarnationis *ἁγίου*, propriamq; ejus affectio-
nem sive naturam penitus amiserint: id quod ex universo Pontifi-
catu Romano evidenter liquet: quippè qui causam istam finale[m]
partim sacrilegè è medio sustulit, non Christi amplius incarnationi
& passioni: sed meritis Sanctorum, operibus supererogationis, pro-
priaq; ac infusa justitiæ, Peccatorum *ἁγίου* in solidum adscribens:
partim verò nefariè eam discerpens ac detrucans: non omnium
omnino peccatorum: sed originalis tantum, expiationem, Christo,
Agno illi Dei, adsignans.

XVIII.

Et hic solet esse effectus earum disputationum, in quibus My-
steriorum fidei, non amplius ex Mose, Prophetis, & Apostolis: sed
ex lacunis Scholasticorum, Thomistarum, Metaphysicorum, per-
tur probationes, imò decisiones.

XIX.

Sed ad rem: Nos secuti Scripturas simpliciter statuimus, *ἁγίου V. Verior sententia.*
non fuisse incarnandum, si Adam non peccasset. Et per consequens
primariam, proximam ac immediatam *ἁγίου* causam fuisse, Li-
berationem Generis humani à peccato.

XX.

Confirmationem ex Scripturis præcipuam petimus, sic cum
Thoma arguentes: Ea, quæ ex sola divina voluntate proveniunt, su-
pra omne debitum creaturæ, nobis innotescere non possunt, nisi
quatenus in Scriptura Straduntur, per quam divina voluntas nobis
innotescit. Atqui in Scripturis sacris ubique Incarnationis ratio ex
peccato assignatur. Ergo non convenientius modò, non probabili-
ter tantum, non sapientius duntaxat: uti vult Jesuwrta de Valen-
tia, loco citato, lit. C. & D. sed certò, necessario ac piè concluditur,
Incarnationem *ἁγίου* non futuram fuisse, nisi ea ad remedium pec-
cati, hoc est, ut Baptista noster loquitur, ad tollendum peccatum or-
dinata fuisset.

XXI.

Minorem Scripturarum oracula & quidem *ἁγίου*, triplici-
ter confirmant.

XXII.

Primum enim se offerunt ea testimonia, quæ *ἁγίου* asserunt,
Adver-

Adventum Christi idèò factum esse, ut tolleret peccatum mundi, ut liberaret Mundum à peccato: qualia sunt, præter oraculum Baptista jam explicatum, classica hæc.

Matth. 18. 11. Venit Filius Hominis, servare, quod perierat.

Matth. 20. 28. Venit Filius hominis, ut daret animam suam, redempti-
onem pro multis.

Luc. 1. 78. 79. Per viscera misericordie Dei, visitavit nos oriens ex alto:
ut illuminaret eos, qui sedent in tenebris, & in umbra mortis.

Luc. 19. 10. Venit Filius Hominis, querere & salvum facere quod perierat.

Joh. 3. 16. Sic Deus dilexit MUNDUM, ut Filium suum unigenitum da-
ret, ut omnis, qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam.

Joh. 6. 39. & 40. Hæc est voluntas Patris, qui misit me, ut omne
quod dedit mihi, non perdam ex eo.

Et hæc est voluntas Patris, qui misit me, ut omnis qui videt Filium, & cre-
dit in eum, habeat vitam æternam.

Joh. 10. 10. Ego veni, ut vitam haberent.

Gal. 4. 5. Vbi venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum factum
ex muliere, ut eos, qui sub maledictione Legis erant, redimeret.

1. Tim. 1. 15. Fidelis sermo, & omni acceptione dignus, quod Christus IESUS
venit in hunc mundum, ut peccatores salvos faceret.

Heb. 2. 16. & 17. Non Angelos assumpsit, sed semen Abrahæ: Quia debuit
per omnia fratribus similis fieri, ut expiaret peccata populi.

Joh. 3. 5. Scitis, quia Filius Dei apparuit, ut peccata nostra tolleret.

XXIII.

Alterum ex Scripturis præsidium collocant Orthodoxi haud
ineptè in Typis & figuris Christi: Ut, nisi fuisset diluvium, non fu-
isset arca Noæ, Genes. 6. Nisi tempestas in mari oborta fuisset, Jo-
nas non projectus fuisset. Jon. 3. Matth. 12. 40. Nisi servi Regis fuisset
rejeçti, Filius nõ fuisset missus. Matth. 21. 37. Nisi ovis & dracha
meam ista fuissent, neque gaudij fuisset materia. Luc. 15. Sic nisi peri-
issent per peccatum mortales, Christus non venisset: sic ipsomet ar-
testante, Matth. 15. 24. Nõ sum missus, nisi propter oves perditas domus Israhel.

XXIV.

Tertium probationis Genus ex Scripturis ea monstrant loca,
quæ Adamum & Christum invicem comparant, hunc respectu li-
berationis à peccato: illum respectu introductionis peccati. Rom.
5. 12. & seqq. imò quæ Christum disertis verbis nominant ultimum
Adamum, Hominem secundam de cælo, 1. Cor. 15. 45. & 47. quæ deni-
q; idèò Christo nomen Jesu inditum esse perhibent, quia populum
suum sic liberaturus à peccatis suis. Matth. 1. 21. Sed

Sed in promptu sunt rationes etiam, satis firmiter idem astruere, I. Indè divina bonitas ac dilectio magis nobis peccatoribus innotescit, secundum illud Apostoli, Rom. 5, 8. *Commendat charitas et suam Deus in nobis, quoniam cum adhuc peccatores essemus, Christus pro nobis mortuus est: &c.*

XXVI.

II. Misericordia locum non habet, nisi ubi præcedit miseria. Atqui missio & Incarnatio Filij Dei sunt opus misericordiæ divinæ. E. respectu atque intuitu nostræ miseriæ utraque facta sit, necesse est.

XXVII.

Accedit consensus purioris Antiquitatis: Ubi primas meritò tenet illud Symboli Niceni: *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis, & incarnatus est de Spiritu Sancto, & Maria virgine, & Homo factus est.*

XXVIII.

August. l. 1. de peccator. meritis & remiss. c. 26. *Ex Scripturis sufficiens apparet, Dominum Iesum Christum, NON ALIAM, QUAM CAUSAM IN CARNE VENISSE, ac formam servi acceptam, factum obedientem usque ad mortem crucis, nisi ut hac dispensatione misericordissime gratia omnino, quibus inquam membris in suo Corpore constitutis, caput est, ad capeendum regnum cælorum vivificaret, salvos faceret, &c.*

XXIX.

Athanasius serm. 3. contra Arianos: *Cum Filius Dei efficitur hominum causa substituitur, cur eum oporteat carnem gestare. Necessitas quippè indigentiaq. hominum anterior est, quàm illius natiuitas; quâ sublatâ, Carnem non induisset. In hoc enim apparuit Filius Dei, ut dissolvat opera Diaboli, i. Joh. 3, 8.*

XXX.

Gregor. Nazianzenus Orat. 4. de Theologia: *Que humanitatis à Deo suscepta causa exitit? Profectò, ut nobis salus pararetur. Quid enim aliud causa afferri posset?*

XXXI.

Sed hic pedem figimus: & Theorematis istius usum finemq. practicum constituimus, ut partim immensam Dei bonitatem ac *procedentiam*, in missione Filij abundè nobis declaratam: tum peccati atrocitatem, ritè hoc tempore, imò semper meditemur: quæ tanta fuit, ut non nisi ipsius Filij Dei, Agni illius immaculati, morte & sanguine tolli expiarivè potuerit.

THEOREMA III.

Agnus ille Dei, non Fidelium tantum & Electorum: sed omnium omninò hominum, ne uno quidè indivi- duo præterito: & sic totius Mundi tollit peccata.

C 2

Theo.

I.

Theorema planè contradictorium defendere studet Schola
Calviniana: quale est illud Grynæi: *Iesus Christus TANTUM pro fidelibus mortuus est.* part. 3. Voluminis primi disp. Theol. p. 33.

II.

Cui respondent ex assè reliqua Calvinianorum Emblemata, qualia sunt:

- I. Nunquam tempus fuisse, vel esse, vel futurum esse, quo Deus voluerit, velit, aut voliturus sit singulorum misereri. Beza, Resp. 2. ad Coll. Momp. p. 194.
- II. Deum nunquam totum genus humanum dilexisse: sed maximam partem odio habuisse, ideòq; eterno exitio destinasse. Coll. Momp. p. 129.
- III. Non esse missum à Deo Filium, ut pro toto genere humano pateretur, & Patri satisfaceret: sed TANTUM pro Electis. Item.
- IV. Christum pro impijs non crucifixum, neque sanguinem ejus pro eorum peccatis expiandis fufum esse: sed intolerabilem vocem esse: Christum pro damnatis mortuum esse. Beza in Coll. p. 514.
- V. Gravem esse errorem, si Christus pro omnibus hominib. mortem dicatur operuisse. Toif. disp. Anni 89. d. 5. Julij. s. 20.
- VI. Christum esse propitiationem tantum pro peccatis Electorum, qui aut jam credant in ipsum, aut sint aliquando credituri. Zanch. in Miscel. l. 2. p. 280.

III.

Sed non Calviniani modò impietatem hanc gnaviter defendere student, quin nostrates quoque Jesu vitæ, à priori sive antiquiore Papatu, hac etiam in parte fœdo commisso schismate, ejusdem patrociniū haud obscurè suscipiunt.

IV.

Hoc ipsum enim sibi vult confessio illa Bellarmini; *Credimus Deum ABSOLVTA voluntate velle salvare MULTOS, tūm parvulos, tūm adultos: & ABSOLVTA voluntate alios non velle salvare, tūm parvulos, tūm adultos.* Tom. 3. Controvers. l. 2. de grat. & lib. arb. c. 8. pag. 607, lit. B.

V.

Cæterum diversum planè Sacrarum literarum attestantur oracula: ea cum primis quæ Theoremate præcedente proximo produximus.

VI.

Summa eorum eò tendit: Licet Deus lapsum Adami ab æterno præviderit: ipsum tamen benignum in misericordia sua, iterum cogitationes pacis & non afflictionis super nos cogitasse, Filio suo unigenito incarnationi destinato, per quem fieret UNIVERSI GENERIS HUMANI, in peccata & mortē prolapsi, restauratio. Clas.

VII.

Classicum hac in parte est oraculum præfens: Johanniticum :
Ecce, Agnus ille Dei, qui tollit peccatum MUNDI.

VIII.

Explicat hoc luculentius alter ille Johannes Evangelista & Apostolus, 1. epist. 2. 2. *Christus est propitiatio pro peccatis nostris: Non autem pro nostris tantum: sed etiam pro peccatis TOTIUS MUNDI.*

IX.

Planius profectò nihil quicquam, pro sententia nostra dici poterat: id quod initio luculenter evincit Terminus collectivus, (MUNDUS.) X.

Deinde verò *μεισιμὸς* ille: Cùm enim universum genus humanum, non nisi in classes duas dispesci queat, quarum una est piorum, sive fidelium: altera impiorum & infidelium: idèd, ne quid dubitationis superesset, noluit Apostolus contentus esse colectivo sive universali enunciato: sed utrorumque Christum propitiatorem esse, & tam pro toto Mundo, quàm pro fidelibus mortem oppetiisse, testari voluit. XI.

Fingat jam aliquis cum Beza, Grynæo & complicibus, Mundi vocabulo notari tantùm fideles: Quàm quæso turpis emerget *Coll. Momp. p. 512.* *κατακρίσις*, Apostolica autoritate indignissimus: talis nimirum: *Christus est propitiatio pro peccatis fidelium, non pro fidelium tantum, sed & pro fideiū.* XII.

Fingat porro aliquis, Mundi terminum notare Ecclesiam Catholicam: ita ut, quemadmodum hæc est ac dicitur idèd universalis, non quòd universi & singuli homines sint membra Ecclesiæ: sed quia ex toto mundo colligitur, nec certo loco aut genti est allegata: Sic Christus dicatur etiam propitiatio pro peccatis totius Mundi, nõ quòd pro omnino omnino hominum peccatis, sed quòd pro fidelibus per totum Mundum, dispersis, mortuus sit. XIII.

Quem in sensum Grynæus etiam verba Johannis sic torquet: *Part. 3. Vol. 1. Evangelista, inquit, non opponit infideles fidelibus: sed comparat fideles ex Theor. Theol. Gentibus, fidelibus ex Judæis, in quorum numero ipse quoque erat. Hoc sanè nomine, tantum fidelium respectu D. JESUS Salvator mundi totius, pro toto mundo, pro omnibus hominibus rectè dicitur mortuus & resuscitatus, quia nemo salvandus seu fidelis, in toto mundo unquam fuit, est & erit, pro quo non ipse unus satis fecerit.* XIV.

Magistralis nempè hæc est interpretatio: Quasi verò Johanni
 C 3 pro

propositū fuerit hoc loco comparationē instituire inter fideles Jūdæos, & fideles Gentiles? An non pares isti sunt, quatenus fideles sunt, & hoc respectu prorsus absolum est, illis *in n. d. q. 1. c. 2. p. 2.*

XV.

Jam ergò quatenus beneficia mortis Christi omnibus fidelibus, sive Judæis, sive Gentilibus sunt communia: eatenus certè illos non contradistinguere voluit Apostolus: sed illud potius evidenter astruere: Christum non esse tantum propitiationem pro peccatis nostris, hoc est, fidelibus universis, tam ex gentilismo, quam ex Judaismo conversis: sed & pro peccatis totius Mundi, hoc est, cæterorum quoque hominum infidelium omnium.

XVI.

Et observationem meretur, qualis hæc futura sit afflictarum mentium consolatio, si ex verbis Apostoli, sensu Sacramentario detortis, illæ sic compellentur: Si peccavimus, ne consternato simus animo: Habemus enim advocatum apud Patrem, Christum, qui ex Judæis, & Gentibus fideles redemit, vel, qui ex omni hominum ordine Electos vult salvari. Hoc nimirum erit desperabundis funes ac laqueos desperationum longè periculosissimos injicere.

XVII.

Coll. Momp.
p. 517.

Præterea, si quis rursus cum Grynæo statuat, *Mundi & Totius Mundi vocabulis, in d. 1. c. 1. p. 2. sumtis, significari non omnes homines totius Mundi, sine omni delectu: sed FLOREM generis humani: hoc est, Beza interprete, optimam mundi partem &c.* is eisdem absurditatum laqueis se constringet.

XVIII.

Quin imò Manichæi paratum habebunt impietatis patrocinium, afferentes, Deum condidisse Totum mundum, hoc est, optimam ejus partem, Electos & fideles: Impios verò & infideles creationis suæ originem habere à Diabolo.

XIX.

Quid? quòd seipsam evertit hæc interpretatio: Si enim totus Mundus hoc loco notat optimam Mundi partem, hoc est, Electos: Johannes autem se contra Totum hunc Mundum *in n. d. q. 1. c. 2. p. 2.* sequetur, Johannem non fuisse ex optima illa Mundi parte: & per consequens, neque ex numero Electorum: *in n. d. q. 1. c. 2. p. 2.*

XX.

Et tanta quidem vis est veritatis, ut Grynæus cauteriaræ conscientię judicium haud obscure prodiderit: *Illud, inquit, extra confessionis, aleam est, in se consideratum in n. d. q. 1. c. 2. p. 2.* Christi sufficere! Si quidem ita
ferret

ferret, cui nemo nostrum à Consilio est, Voluntas) ad salutem omnium in genere hominum: imò etiam eorum Spirituum, qui originem suam dereliquerunt.

XXI.

Vel, uti alibi plenius idem se explicat: Morti Christi non deesse qui dem valor em expiandi peccata omnium hominum, si ad hoc à Deo destinatus fuisset: Sed hoc consilium hanc voluntatem Deo de morte Christi ab aeterna nunquam consuisse, neque hoc in animi sui Deum unquam induxisse.

XXII.

Verùm non opus est à cœlo ascē, aut cœlo scalas admove, & ipsa adyta consiliorum Dei perumpere: sufficiat nobis Consiliarius ille cœlestis, Jes. 9, 6. ejusq; infallibilis interpret, Spiritus Sanctus, voluntatem Patris de universalis omnium hominum Redemptione, sole meridiano clariùs in Scripturis explicans.

XXIII.

Joh. 1, 9. Christus est lux illa vera, quæ illuminat (hoc est, ad illuminandum ordinata) omnem hominem venientem in hunc mundum.

Jes. 53, 6. Deus posuit super ipsum iniquitates Omnium nostrum.

2. Cor. 5, 15. Unus pro Omnibus mortuus.

1. Tim. 2, 6. Christus se dedit semetipsum pretium redemptionis pro omnibus.

Tit. 2, 11. illa vitæ Gratia Dei salutaris omnibus hominibus.

1. Tim. 4, 10. Christus est Servator omnium hominum, maxime autem fidelium.

Rom. 8, 32. Deus nõ pepercit proprio Filio, sed pro nobis omnib. tradidit ipsum.

Heb. 2, 9. Christus pro omnibus gustavit mortem.

XXIV.

Quid? quòd Scriptura ipsam etiam speciem redemptorũ impiorum pereuntium atque damnatorum disertè definit: ut

Rom. 14, 15. Noli cibo tuo perdere eum, pro quo Christus mortuus est.

*1. Cor. 8, 11. Peribit frater tuus (nempe per abusum libertatis Christi-
anæ) in scientia tua, propter quem Christus est mortuus.*

2. Pet. 2, 1. Apostolus affirmat de hæresiarchis, quòd Dominum abnegent, qui ipsos redemerit, & sic subito exitio ipsi se involvant.

XXV.

Et hinc est, quòd Christus vult annunciari. Evangelium universo mundo: non Electis tantum, sed omnibus gentibus, imò omni creaturæ (rationali scilicet) quæ sub cœlo est.

XXVI.

Hinc est, quòd impij ob incredulitatem æternum peribunt: incredulitas autè hæc universalè Gratiæ divinæ oblationè necessariò præsupponit.

Hinc

Hinc est, quòd Deus ipse sanctè attestatur, se nolle mortem MORIENTI S. Jezech. 13. 31, 32.

Hinc denique est, quòd Deus omnium hominum salutem serio & ardentè expetit.

Rom. 11. *Conclusit Deus omnes sub peccatum, ut omnium miseretur.*

1. Tim. 2. *Deus vult omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis pervenire.*

2. Pet. 3, 9. *Deus non vult, ut ullus pereat, sed ut omnes ad penitentiam veniant.*

Sap. 11, 25. *Tu misereris omnium: Diligis enim omnia quæ sunt, & nihil odisti eorum, quæ scisti.*

Quibus ita constitutis, sequentes Calvinianorum flosculos ad orbem relegamus.

I. *DEVM absoluto omnesq; causas antegrediente decreto multo maximam Mundi sive hominum partem, ad æternum exitium destinasse.*

II. *DEVM non misisse Filium, ut pro toto genere humano pateretur, ac divinæ justitiæ pro omnibus omnino hominibus satisfaceret.*

III. *CHRISTVM pro impijs non esse crucifixum.*

IV. *DEVM nolle, ut omnes homines, etiam reprobi, vocentur ad regnum Gratiæ.*

V. *Si reprobi prædicentur maximè Evangelium, Deum tamen non serio ipsos vocare ad fidem & penitentiam: neque eo sine, ut salventur, sed ut graviores damnationem accipiant.*

Hæc & consimilia dogmatum monstra, cum sacrilegâ in Spiritum Sanctum blasphemiâ conjuncta, verissimi præcipiti loco Orthodoxi omnes esse arbitrantur, quo in barathrum desperationis, & extremæ in DEUM impietatis homines adducantur: Quæ ut porò à Scholis & Ecclesijs nostris arceat Clementissimus Pater cælestis, infinitam ipsius misericordiam supplices veneramur. Amen.

Vincat Veritas.

Ung. VI 18

ULB Halle

3

003 018 784

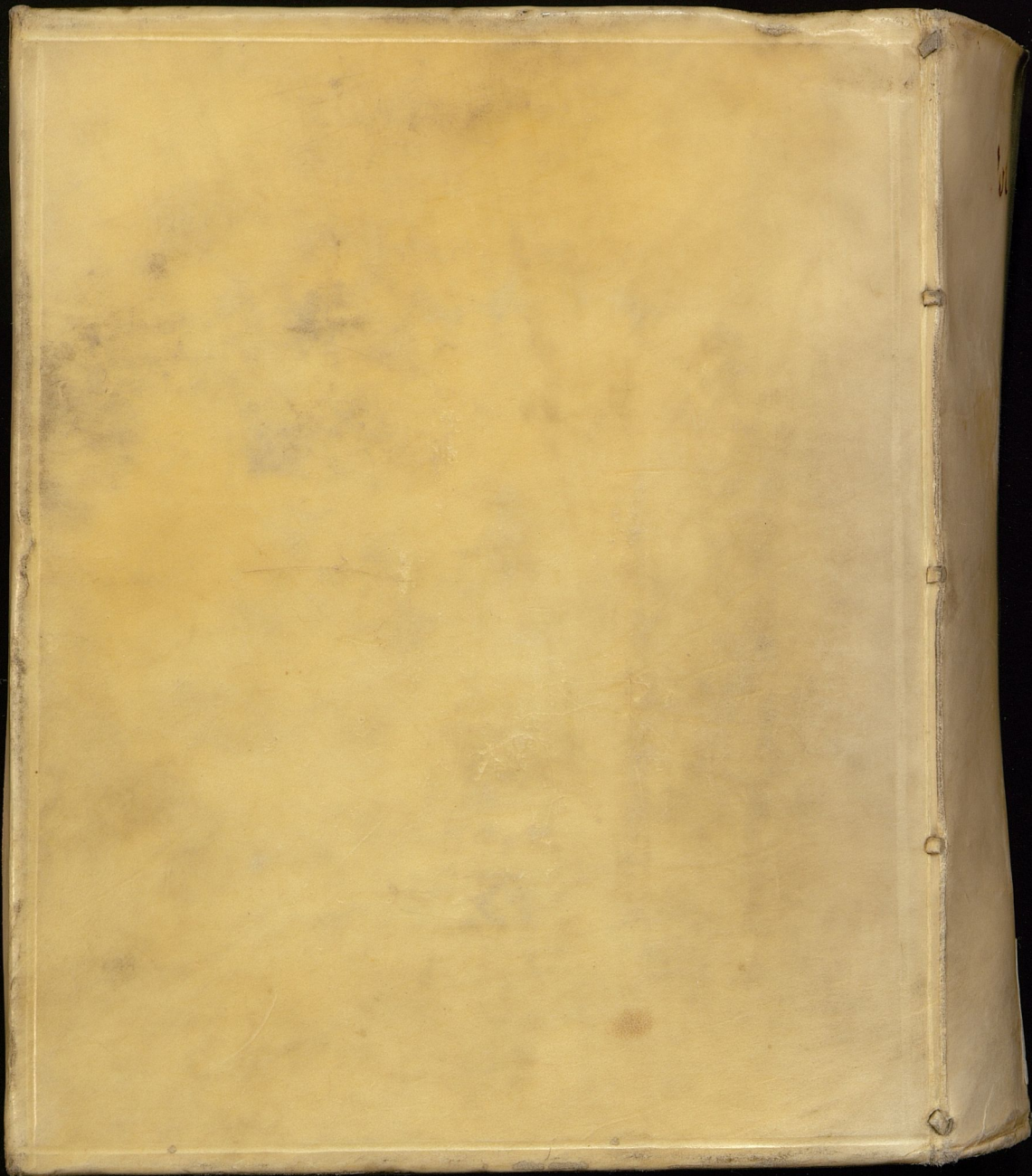

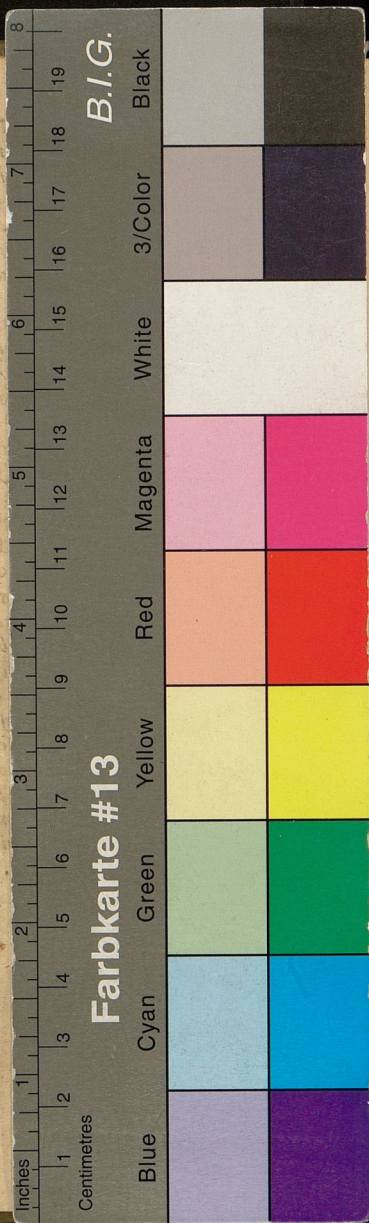
Sb.

Rehe
VD 17

Z

3

D. O. M. A.
THEOREMATA TRIA
THEOLOGICA
Ex aureo illo Johannis Baptistæ de
CHRISTO oraculo: loh. 1, 29.

ECCE, AGNUSILLE
DEI, QUI TOLLIT PEC-
CATUM MUNDI.

*Ordinarie Disputationis loco, in illustri Acade-
mia VVitebergensi proposita:*

&
Calvinianorum, GRYNÆI potissimum strophis ac
Sophisticationibus opposita:
Autore & Præfide

LEONHARTO HUTTERO:
SS. Theologiæ Doctore, & Professore, P.
Respondente
**M. ÆGIDIO STRAUCHIO, VVITE-
bergensi, Collegij Philosophici Adjuncto.**
a. d. ult. Martij: horis à sexta matutinis.

WITEBERGÆ,

Typis Cratonianis per Iohan. Gorman.
ANNO M. DC. IX.